

22. Bevallen langs de weg en een lift voor 'hoge heren'

Er gebeuren hier soms de meest onverwachte dingen. Zo rijd ik op een avond vanuit het centrum van Batouri terug naar huis. Plotseling zie ik in het licht van de koplampen een jonge vrouw die in een vreemde houding tegen de hoge kant van de weg geleund staat, met naast haar een man met een brommer die zenuwachtig naar ons gebaart. Mijn rijder waarschuwt: 'Dit is niet goed hoor, er is iets met die vrouw!' Ik trap op de rem en we stappen, nieuwsgierig geworden, uit.

Uit de brief van 16 april 1984: (Het is mijn 100e brief naar het thuisfront!):

'Vorige week heb ik nog een vrouw van de straat geraapt die op het punt stond te bevallen.

De benzine van de brommer was opgebraakt, onderweg vanuit het dorp. Nog nét op tijd waren we in het ziekenhuis, en zij op het verlosbed. Gelukkig maar, want de navelstreng zat om het halsje van de baby gewikkeld en het duurde minutenlang vóór het kind ging ademen. De verpleger haalde daarom allerlei kunstgrepen uit, hij slingerde het kind in het rond, depte het met alcohol en ja hoor, ineens zette de baby het op een huilen. Wat een opluchting in de verloskamer, waar ik, als verpleegkundige, mocht blijven om de bevalling mee te maken. Gelukkig ging het deze keer goed. Als ze op

Spanning op onze gezichten in de verloskamer...

straat was bevallen had het kind niet meer geleefd. We hebben er achteraf maar een borrel op genomen. Ik kon er die nacht bijna niet van slapen, van de spanning en de hectiek'.

Een wolk van een baby... Wat een opluchting!

omleiding over een superslechte weg die ik afgelopen vrijdag toch maar heb uitgetoet. Het betekent heel veel kilometers omrijden. Het is een weg met enorme kuilen en gaten, grote plassen en modderpoelen waarin we prompt vast kwamen te zitten. Gelukkig had ik twee potige kerels bij me, die de auto weer hebben los gekregen. Die dag heb ik heel wat kritiek van deze heren over me heen gekregen. Dat commentaar is best wel vervelend. Ze hebben hier allemaal het idee dat vrouwen niet kunnen autorijden, ook al heb ik hier inmiddels al 37.000 km schadevrij gereden! (even afkloppen...)'

Ook in de maand daarop gebeurt er weer van alles.

Uit de brief van 4 juni 1984:

'Hier weer eens een briefje uit Kameroen, waar weer een paar turbulente weken zijn afgesloten. Vandaag kon ik niet op pad, omdat er een brug in reparatie is en er geen doorgang mogelijk is. Er is wel een

Autorijden vereist in Kameroen heel andere vaardigheden dan rijden over Nederlandse asfaltwegen. Op het wegdek van de rode lateriet-wegen ontstaan vaak zogenaamde 'tôles', ofwel wasborden: overdwarse ribbels op het wegdek. In Nederland zien we ze ook wel bij stoplichten, daar waar veel zwaar verkeer langskomt. Het is belangrijk om daar niet te traag, maar ook weer niet te snel overheen te rijden, anders staat je auto ineens dwars op de weg. Je stuitert als het ware over die wasborden heen, een bijzondere ervaring overigens. Verder is het zaak, om niet te proberen om langs plassen op het wegdek heen te rijden, maar er met een flink gangetje dwars doorheen te gaan. Dan is de kans het grootst, dat je niet in de modder blijft steken. Wel heeft je auto na zo'n actie een extra wasbeurt nodig. Tijdens een regenbui zijn de wegen soms spekglad, een slipcursus van de ANWB heb ik beslist niet meer nodig, maar deze was in het begin wel heel welkom geweest.

Hoe komen we hier doorheen, met een zware lading aan boord?

Uit de brief van 2 mei 1984:

'Vandaag, op de terugweg uit een dorp, stond de locoburgemeester van het arrondissement met panne langs de weg, en dergelijke hoge heren kun je geen lift weigeren. Maar de man alleen al woog 94 kg! Ik vreesde al voor de schokbrekers van mijn auto, een Toyota Starlet. In tegenstelling tot Nederland, vormt overgewicht hier trouwens een teken van welstand: je hebt dan blijkbaar goed te eten. Ik heb hem en zijn medepassagiers uiteraard een lift gegeven, maar op voorwaarde dat zij zouden duwen als we in de modder bleven steken. Ook deze man had onderweg enorm veel kritiek op mijn rijkunst. Het irriteerde me mateloos en ik hoopte stiekem dat we in een grote modderpoel vast zouden komen te zitten, hetgeen, jammer voor mij, niet gebeurde. Om het evenwicht in de auto wat te verdelen, had ik hem de plaats voorin gegeven, hetgeen de toorn van één van de andere heren opwekte, want hij vond zichzelf een 'hogere heer'. Als represaille (bedacht ik achteraf) weigerde hij om de laatste 25 meter naar zijn bureau te voet af te leggen. Hij sommeerde mij om hem vlak voor de deur van zijn kantoor, een manoeuvre over een slecht stukje weg, af te zetten. Ik had er op dat moment al 240 km op zitten over een superslechte weg, ik was helemaal op. En dan moet meneer precies voor de deur worden afgezet. Het is hier soms afzien hoor!'

Maar een volgende dag wordt mijn aandacht alweer voor iets anders gevraagd:

'Vandaag heeft het flink geregend dus vanavond zullen de termieten wel weer uitvliegen. Iedereen blijft vervolgens de halve nacht op, om ze te vangen. Men zet dan een golfplaat tegen de lantaarnpaal, die het licht weerkaatst, waar die beestjes dan op af vliegen. Op de grond zet men een grote schaal, met een golfplaat als 'glijbaan', waar de termieten, verdoofd, inrollen en hun vleugels verliezen. Het is zeer rijk aan voedingsstoffen, de wijkbewoners bakken ze op en hebben er een fijn maaltje aan. Het is levensgevaarlijk om op zo'n avond in de auto te stappen, want de mensen rennen zó de weg op, achter die beesten aan, en letten niet op het verkeer. Zo zijn er al heel wat ongelukken gebeurd. Het is wel een mooi schouwspel. De nachtwaker zit dan op zijn hurken voor mijn deur en slaakt kreten van verrukking bij iedere termiet die hij ziet. Gelukkig is de lantaarnpaal vlak voor mijn deur nog steeds buiten werking, anders deed ik de hele nacht geen oog dicht, dat gaat tot wel vier uur in de ochtend door!'

Er waren in die week ook nog wat andere dingen gebeurd, allemaal niet zo leuk:

Mijn hond Dibbes, in betere tijden

'Op weg naar de rivier de Kadey om er te gaan zwemmen, kwam ik de vrouw van mijn collega tegen met haar zus en een ernstig ziek kind op de arm. Ik zag al dat het flink mis was. Ik heb hen naar het ziekenhuis gebracht, maar de volgende dag was het kind overleden, aan meningitis. Dezelfde week kwam ik in drie dorpen sterfgevallen tegen. Eén daarvan was een vrouw die al vier dagen aan het bevallen was (op het land!), de baby kwam maar niet, ze hebben op het laatste moment met het 'keukenmes' de vrouw 'ingeknipt'. Moeder en kind zijn overleden. Een schandaal dat ze haar niet tijdig naar het ziekenhuis hebben gebracht, ik was er echt kapot van. Men is hier wat gezondheidszorg betreft aan de goden (ofwel je dorpsgenoten) overgeleverd, vooral de vrouwen die eindeloos vaak bevallen en bijna allemaal wel een paar kinderen hebben verloren. In Nederland spreekt men over 'recht' op goede medische zorg (en gratis!). De vrouwen hier hebben nergens recht op. Ze hebben wel net zoveel verdriet over een verloren kind als in Nederland. Ik loop daar behoorlijk tegenaan te hikken, en

ben nogal begaan met het leed van de vrouwen hier. De man moet in zo'n geval met geld over de brug komen voor vervoer naar de kraamkliniek. Daar heeft hij negen maanden de tijd voor, maar als hij daar niet voor zorgt... Het is zó oneerlijk verdeeld in de wereld, het geeft me vaak een machteloos gevoel.

In diezelfde week werd ikzelf nogal geraakt, door het overlijden van mijn hond Dibbes, waar ook de bevalling maar niet vorderde. Maar ik schaamde me zó voor mijn verdriet. Want in vergelijking met wat de vrouwen hier moeten doormaken...'

De mannen hier, zijn vooral druk met het verdedigen van hun positie en hun eer, hun vrouwen daarentegen hebben heel wat meer te verstouwen, zowel fysiek als emotioneel. Om maar niet te spreken van de afhankelijke positie die zij hebben, waar hun mannen maar weinig oog voor hebben. Is echtelijke liefde, op basis van gelijkwaardigheid, met zowel rechten als plichten en oog hebben voor elkaars noden, vooral een westers concept? Ik heb het mij in mijn jaren in Batouri vaak afgevraagd.

Ria Verbeek
©Terug naar Batouri
Augustus 2020